

Déry Attila: Lipótváros

(régén, ami elpusztult és ami megmaradt...)

A képek részben a FORTEPAN (www.fortepan.hu) anyagából származnak (i.).

1722 – beépítési szándék

18. sz. második fele: Sóhivatal, Sóraktár, Harmincadhivatal, Dohánybeváltó....

1875 – Pest erőd-jellegének megszüntetése, Hülf Móric Bálint

1786 – Újépület (Neugebäude)

1785-87 – későbbi Erzsébet tér tervezése, báró Schilson János, Jung József

1789 – új vásártér

1789-1791 – első városfaltól északra lévő telekosztás

1820-1821 – második telekosztás a kamarai épülete helyén és északra

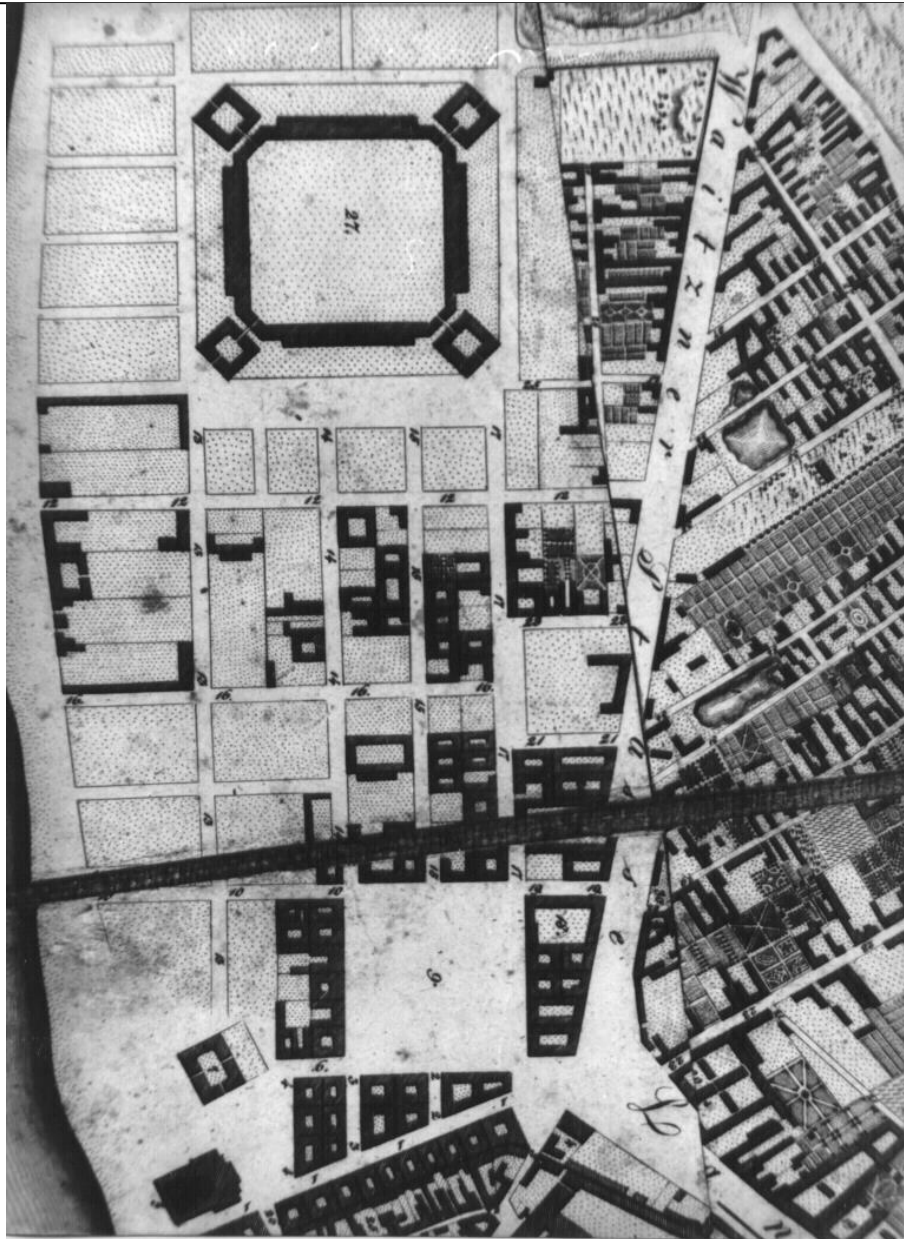
1871 után Dunasor végleges kialakítása

Problémák:

- Terjeszkedés északra
- A többi külvárostól eltérő jellegű fejlődés
- Önálló központ hiánya
- Város vízmű
- Plébánia és templom kérdése
- Újépület sorsa?

Mappa Specialis Intravillanti 1785.
részlet. Újépület, tőle északra az
Országút mellett a Terézváros

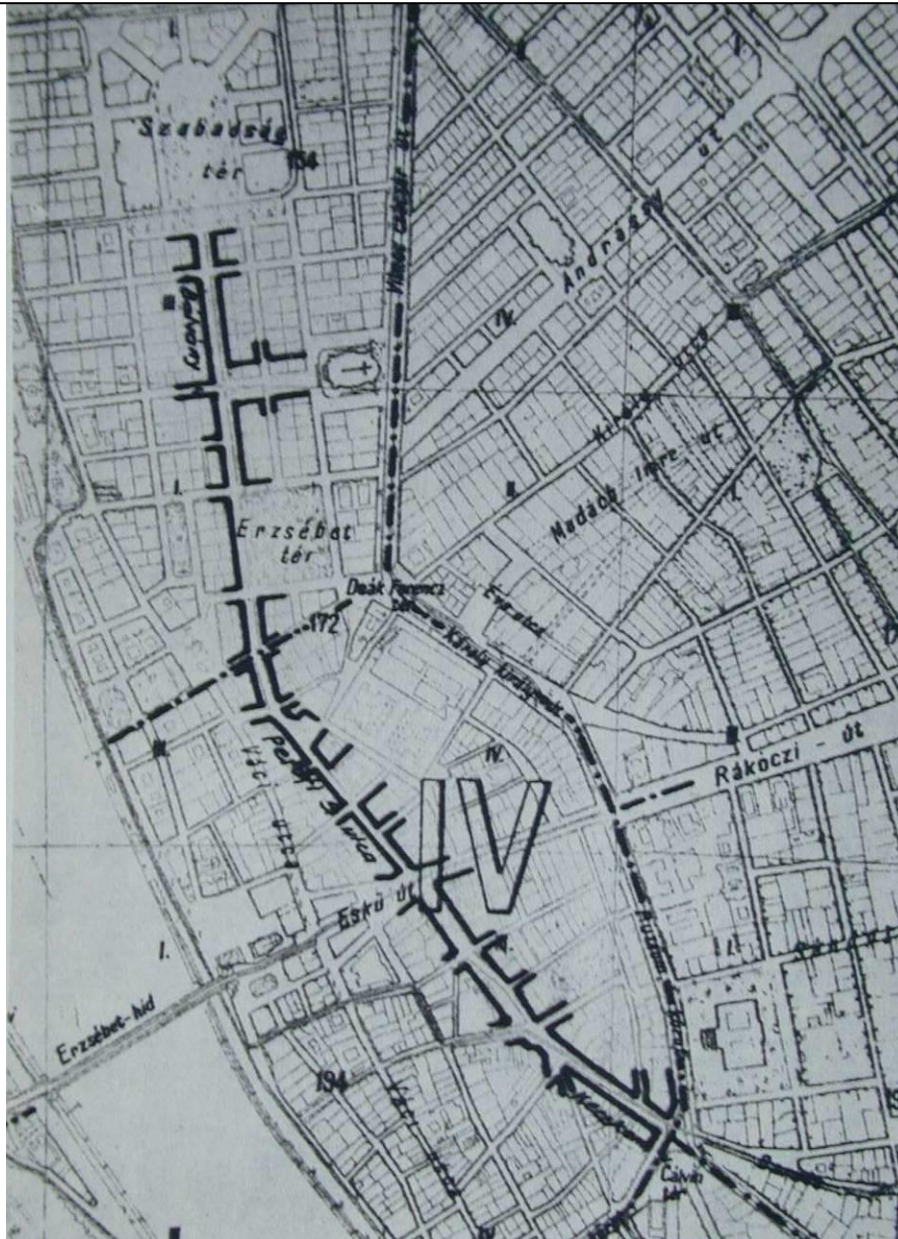

Plan der beyden königlichen freyen
Hauptstädte, 1810. J. Lipszky, részlet.
Az újépület környezete még
gyakorlatilag üres, a vásártér
környékét már beépítették.

05

Budapest székesfőváros térképe
1908. 1:5000, részlet. A rendezett
terület.

Városház tér, 1930-as évek.

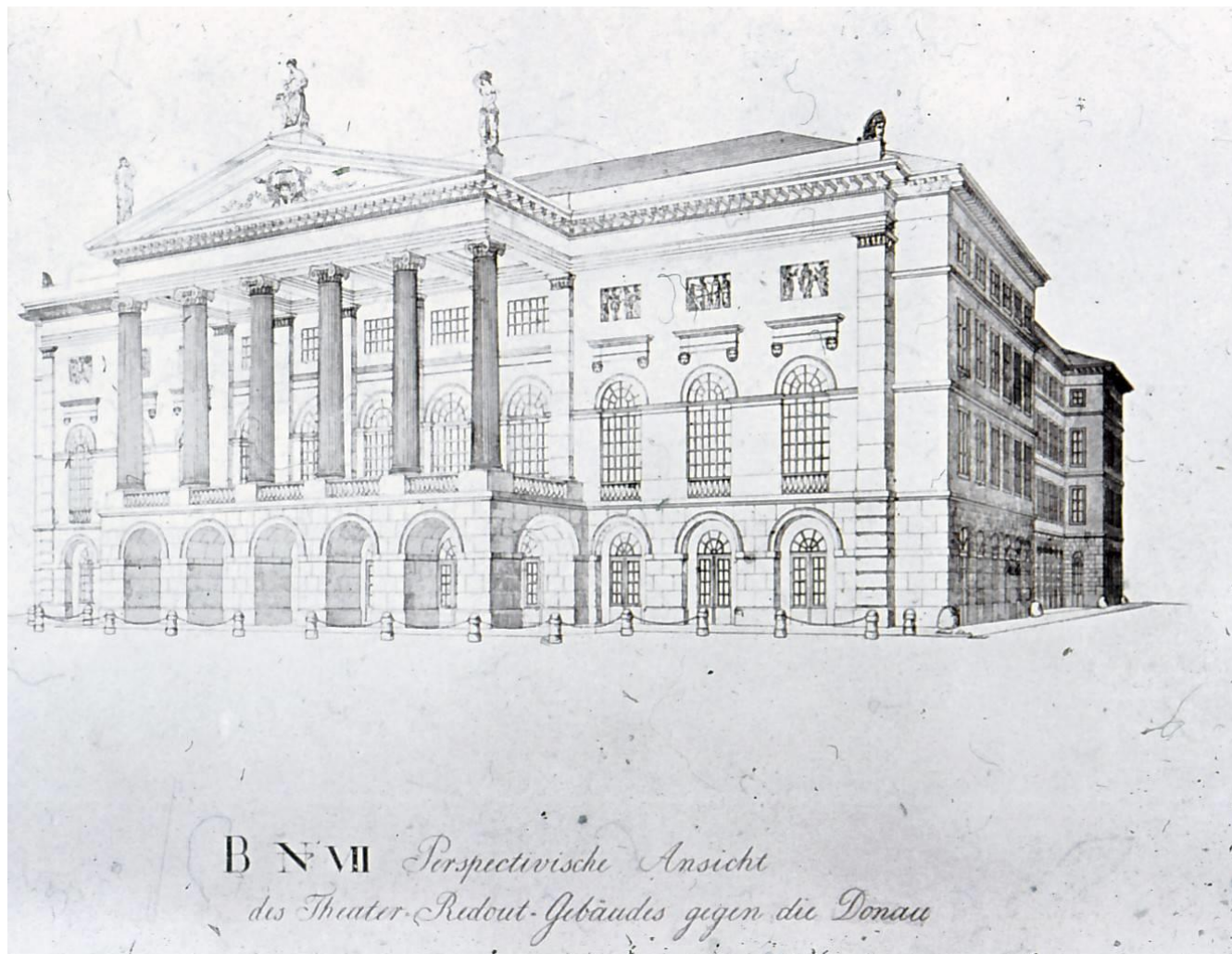
Szabadság tér helyén, Újépület, építtető: II. József király, tervező: Isidore Ganevale, építőmester: Hild János /1786-1790 körül. 1801-től kaszárnya, 1849-ben az északkeleti kurtina udvarán zajlottak a kivégzések. Az 1894. évi XX. tc. alapján 1898-ban bontották le.

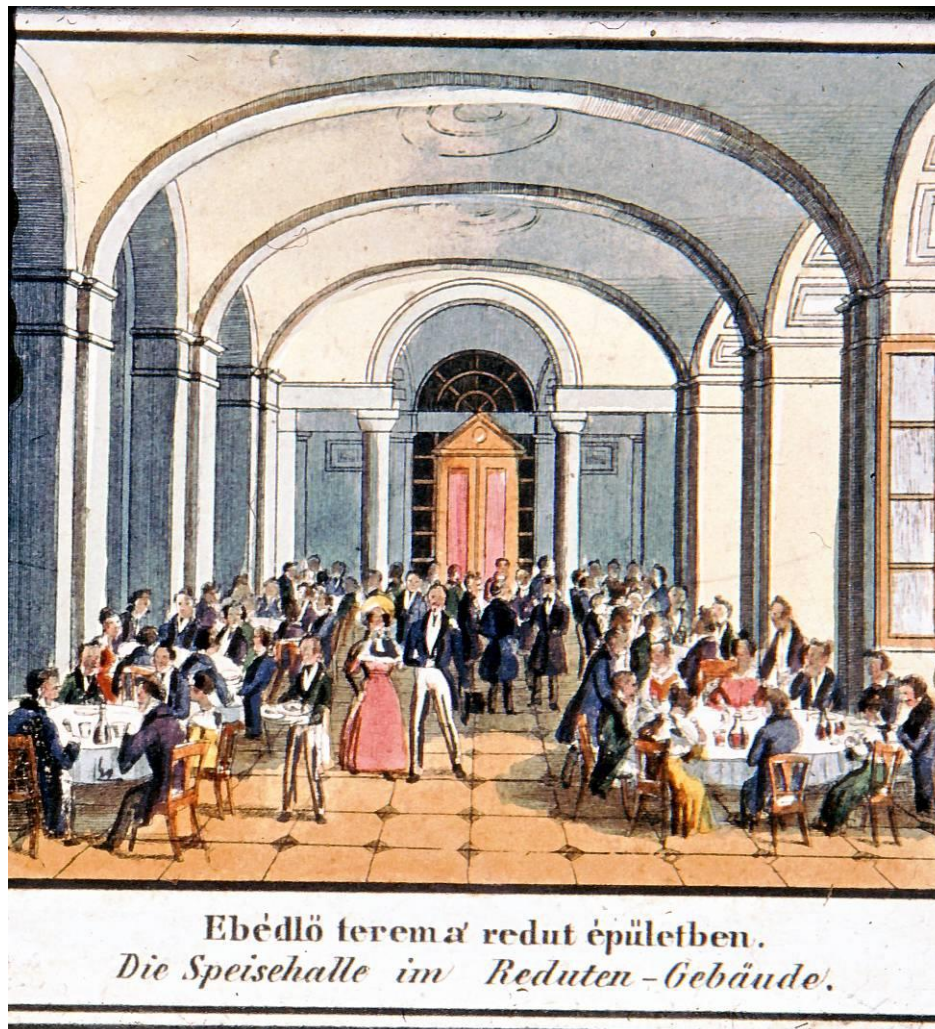
Vörösmarty tér 1. helyén, egykori Német színház, tervező: Aman János aztán Pollack Mihály 1807-1812, leégett 1847-ben. A Német színház homlokzatát díszítő négy fülke-szobor 1944-45-ben a Városligetben pusztult el.

Vörösmarty tér 1. helyén, egykori Német színház az árvíz idején.

Vigadó tér 2. tér helyén, egykori Vigadó, építtető: Pest városa, tervező: Pollack Mihály /1829-33. Szétlőtte Hentzi 1849-ben.

Vigadó tér 2. tér helyén, egykori Vigadó, belső tér.

Vigadó tér 2. Vigadó, építtette Pest szab. kir város, tervező: Feszli Frigyes, szobrász Alexy Károly, Bezerédi Gyula, Brestyánsky Béla, Donáth Gyula, Füredi Richárd, id. Mátrai Lajos, Munderlak Gyula, Stróbl Alajos, Szász Gyula, Vasadi György /1860

Vigadó tér 3. Thonet udvar, építették a Thonet testvérek, tervezők Szkalniczky Antal és Koch Henrik, kivitel: Wagner János /1869. Az 1945 előtti régi Aldunaszor megmaradt háza.

Vörösmarty tér 1. helyén, egykori Haas-palota, építtető: Haas Fülöp, tervező: Linzbauer István, építőmester: Buzzi és Kéler, szobrász: Ziegelwagner Mátyás /1874-75. Tönkrement 1945-ben.

Vörösmarty tér 1. helyén, egykori Elizéti palota, tervező: Tallós Elemér és Hübner Tibor /1971.
Lebontották 2004-be. Helyette Üzlet- és lakóház épült, tervező: Fazakas György, építész
konzulens: Jean-Paul Viguier /2008-2010

Vörösmarty tér 8-9. bérház, építtető: 8. Eisele Antal (aztán Lyka D. Anasztáz), 8. Pesti Magyar Kereskedelmi Bank, tervező: 8-9. Hild József (8. és Gottgeb Antal) /1860

Vörösmarty tér 8-9. Gerbaud-ház, korábbi épületek egyesítése és átalakítása, építtető: Gerbaud Emil, tervező: Fellner Sándor /1912

József Attila u. 6. egykor Pollack Mihály saját háza, terv és kivitel tőle /1822

+1 emelet rá, tervező és kivitelező (építőmester): Pollack Ágoston /1855 körül

+3 emelet rá és a homlokzat átalakítása, építtető: báró Wenckheim család és később Anglo-Austrian Bank /több ütemben a 19. század végén és 20 század elején

Eötvös tér 1 helyén, egykori Stein-ház, építtető: Stein Náthán, tervező és kivitelező: Gottgeb Antal / sikertelen 1866-os engedélyeztetés után. Több átalakítás és börze-tervek után 1909-ben a Carlton szálloda Rt. vette meg, amely lebontatta

Eötvös tér 1 helyén, Ritz szálloda, később Dunapalota, építtető: Carlton Szálloda Rt., tervező: Fellner Sándor, kivitel: Grünwald-testvérek, szobrász: Vögerl Alajos /1909-13. 1945-ben kiégett. Helyette Fórum szálló, tervező Finta József /1980

Széchenyi tér 1880 táján. A 19. század elején Só tér (Salz Platz), Sóhivatal tér (Salzamt Platz), illetve Ács tér (Zimmerer vagy Zimmermann Platz), az 1830-as években Felső Dunasor (Obere Donau Zeile), 1840 után Kirakodó tér, 1850 körül Lánchíd tér (Kennebrücke Platz), 1858-tól Ferencz József tér, 1918-ban Október tér, 1919-ben már ismét Ferenc József tér, 1946-2010 között Rooseveltt tér.

Széchenyi tér klasszicista formája, szemben a Lloyd-palota (1-2., lásd később!) mellette balra a Diana-fürdő (3., lásd később!), Libaschinsky-ház (Kóburg-palota) (4.) építtető: Libaschinsky Vince és neje, Andorsch Teréz /1825-26, Nákó-ház (5-6.), építtető: Deron Antal /1827-29. Mind: terv és kivitel: Hild József, lebontották a 20. század elején.

Széchenyi tér koronázási dombja, tervezte Feszli Frigyes, a földet az ország nevezetes helyeiről hozták, a koronázás 1867 június 8-án történt. A dombot 1877-ben bontották le. A földet a helyszínen ásták el, az emelvény kőanyag 1884-ben részben a budai Erzsébet-kilátóba, részben pedig 1890-ben az istenhegyi Eötvös-park kerítésébe építették be.

Széchenyi tér 1-2, egykori Lloyd-palota, építtető: pesti polgári kereskedők testülete, tervező: Hild József /1827-1828. 1849-ben szétlőtték, 1850-ben újjáépítették, 1944-45-ben megsérült. 1946-47-ben lebontották. Helyette Átrium szálló, tervező Zalaváry Lajos /1980

Széchenyi tér 1-2, egykori Lloyd-palota homlokzata, 1930-as évek.

Széchenyi tér 1-2, egykori Lloyd-palota, bontása idején 1946 körül

Széchenyi tér 3. egykori Diana-fürdő (3.), építtető: Ignaz Pfeiffer és neje /1822-1823, gőzfürdővé alakítás, építtető: ifj. Pfeiffer Ignác /1854, átalakítás, tervező: Gerster Károly és Frey Lajos /1864, +1 emelet rá, építtető: Kramer Samu, terv és kivitel: Medek J. Vince /1879

Széchenyi tér 3. egykori Diana-fürdő képe bontás előtti időkből.

Széchenyi tér 3. egykori Diana-fürdő belső udvara a Reformkorban (Vasquez).

Széchenyi tér 3., egykori Pest Magyar Kereskedelmi Bank székház, most Belügyminisztérium, terv és építés két ütemben, tervezők: Alpár Ignác, utána Quittner Zsigmond, kivitel: Schiffer Miksa, szobrok: Maróti (Rintel) Géza, Margó Ede, Pongrácz D. Szigfrid, Rákos Manó /1906-1912.

Az épület eredetileg két részben épült. Az első, itt látható épületrész Alpár Ignác műve volt. A képen még csak ez látszik.

(f.)

Széchenyi tér 3. Belügyminisztérium,
az 1950-es években sarokkupola és
címer nélkül. Mindkettő vissza /1990-
1991

Széchenyi tér 5-6, Gresham-palota, építtető: Gresham Biztosító Társaság, tervező: Quittner Zsigmond, szobrok Maróti Rintel Géza, Telcs Ede, Ligeti Miklós, Pongrácz D. Szigfrid, Margó Ede /1906

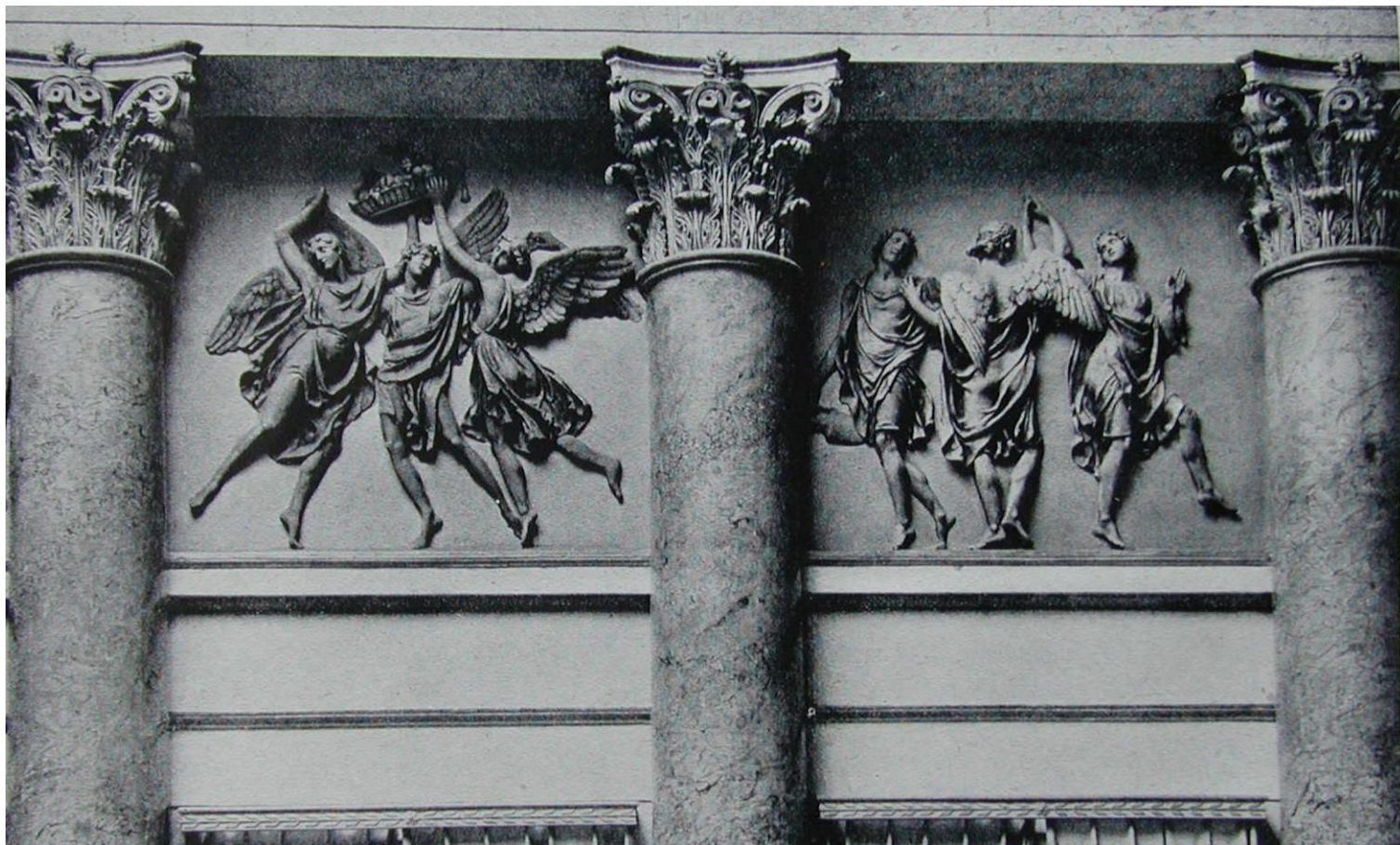

(f.)

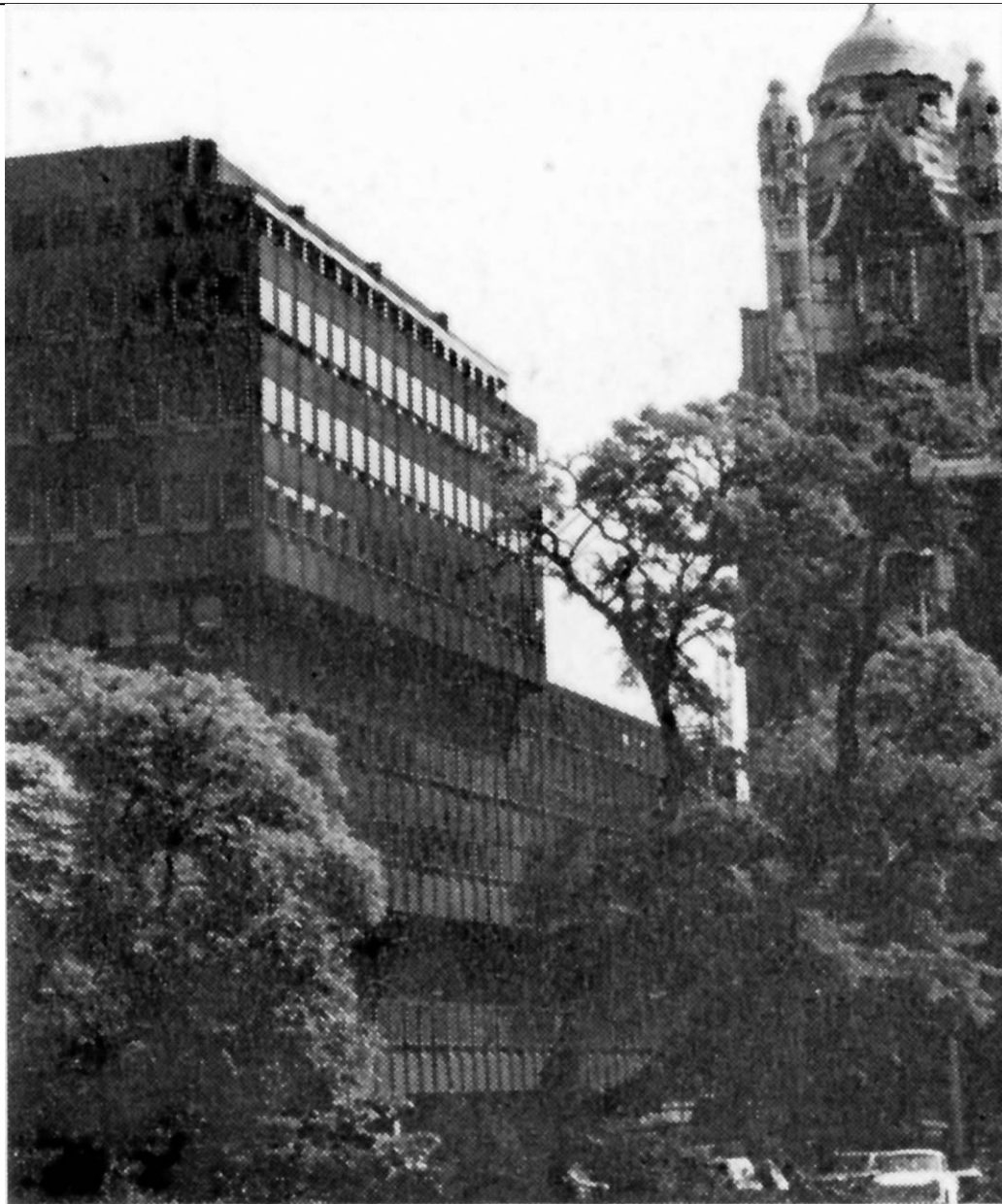
Széchenyi tér 7-8. Ulmann-ház (7.), építtető: Ulmann Móríc /1834, Wieser-ház (8.), építtető: Wieser Ferenc /1837, terv és kivitel mindkettő Hild József. Később egyesítve Európa-szálló, majd a Főkapitányság, 1944-ben megsérült, az 1949 és 1961 között bontották le.

Az Ulmann-palota középső rizalitjának oromzatán eredetileg Európa elrablását ábrázoló mitológiai jelenet szoborcsoportja kapott helyet, a Szandház testvérek alkotása (Róna J.).

A szálloda egykori kapucsarnokának fémszobrát Imrényi Szabó Imre 1949-1950 körül a Vármegyeháza I., és II. udvara közötti átjáróban helyeztette el.

Széchenyi tér 7-8. Ulmann-ház, később Európa-szálló nagytermi dombormű-csoportjának részlete? Marco Casagrande műve, elpusztították 1961-ben.

Széchenyi tér 7-8. Irodaház, terv:
Hofer Miklós és Hübner Tibor /1979.

Széchenyi tér 9. Magyar Tudományos Akadémia székháza, terv: Friedrich August Stüler és Ybl Miklós, kivitel Diescher Antal, szobrok: Izsó Miklós, Emil Wolff, dombormű: Holló Barnabás /1862

Széchenyi tér 9. Magyar Tudományos Akadémia bérháza, terv: Ybl Miklós, kivitel Diescher Antal, /1863

Deák tér. Király utca előtt része a 19. század első felében Szén, vagy Káposzta tér, illetve piac (Kohle, oder Kohl Platz, Markt), Zsidó piac (Juden Markt), az egykori Két Török ház előtti rész Török, vagy Két Török tér (Türken, oder Zwey Türken Platz) volt. A 19. század elején az evangélikus templom előtt területe Evangélikus Templom tér (Evangelische Kirchen Platz). 1866-tól az egész Deák Ferenc tér

Jobbra az egykori Két Török ház, építtető: Kemnitzer János /1790 körül, +1 emelet rá,
építtető: Kemnizter Károly, terv és kivitel: Brein Ignác /1822. Tetőmellvéd-szobrok Dunaiszky
Lőrincről, mellvédfelirat:

DES II. JOSEFS MACHT ZWANG TÜRKENWUTH IN BAND
DER II. LEOPOLD MEHRT RUH UND FRIED IM LAND
SORGT FÜR UNSER WOHL UND ES FORTGEDEIHET UNSER WIRKEN
DRUM ZUM DENKMAL HEIST DIES HAUS BEY DEN II. TÜRKEN.

Egykori Erzsébeti Kioszk, tervező: Hauszmann Alajos, kivitel (építőmester): Wechseltmann Ignác, festés: Franz Leffler, díszítőfestés: Teuchert Károly, szobrok: Szandház testvérek, /1873-1874

Egykori Nemzeti Szalon, bejárat. Épült az Erzsébetteri Kioszk átalakítása után, terv: Vágó László és József, üvegablakok : Nagy Sándor, festő: Körösfői Kriesch Aladár, színes üvegablakok kivitele és kapu mozaikdíszítése: Róth Miksa /1907

Lebontották 1960-ban.

*A Noththeater az Erzsébet téren,
a múlt században, jobbra
a háttérben az épülő Bazilika*

Az Erzsébet tér. Neve már a 18. század második felében Vásár tér volt (Markt Platz) vagy Éves Vásár tér (Jahr Markt Platz), a reformkorban Újváros tér (Neustadt Platz), az itt felépített Német Színház után a terület az 1850-es években Német Színház tér (Deutsche Theater Platz). 1858-tól Erzsébet tér. 1949-1990 között Engels tér.

Ideiglenes Német Színház az Erzsébet téren – 1853-1870. A háttérben épült a Bazilika kupolája.

Az Autóbusz pályaudvar az 1950-es évek végén, tervező Nyiri István /1949. Mögötte még áll az egykor az Erzsébet teret a Bajcsy-Zsilinszky úttól elválasztó házsor. Háttérben az Urbán-ház, építtető Urbán József, építőmester: Hofrichter József /1817

Deák tér, balra az evangélikus templom, terv és kivitel Pollack Mihály (Krausz János után)
/1800

(f.)

Deák tér keleti oldala, balra az egykori Két Török ház, jobbra a régi Anker udvar.

(f.)

Deák tér 1960 körül. A Két Török házat már lebontották, mögötte a házsor még áll. Az Erzsébet tér szélén áll már az Autóbusz pályaudvar.

(f.)

A Vilmos császár, ma Bajcsy-Zsilinszky út, háttérben a Bajcsy-Zsilinszky út, József Attila utca sarkán állott Marokkó udvar. Rupp Károly pékmester kezdte építtetni 1789 körül, özvegye új férje, Mayerhoffer János építőmestere fejezte be az építést. Az ingatlan 1802-ben tolnai gróf Festetics Antal tulajdonába került. Leszármazottai az épületet a második világháborúig birtokolták. A 19. sz. végén a tulajdonosok eltávolították az épület homlokzatát díszítő, burnuszos arab, a „Marokkói” szobrát. 1962 körül bontották le.

Szent István tér 1. Ideiglenes templom, építette Zitterbarth János /1817, szétlőtték 1849-ben (Vasquez)

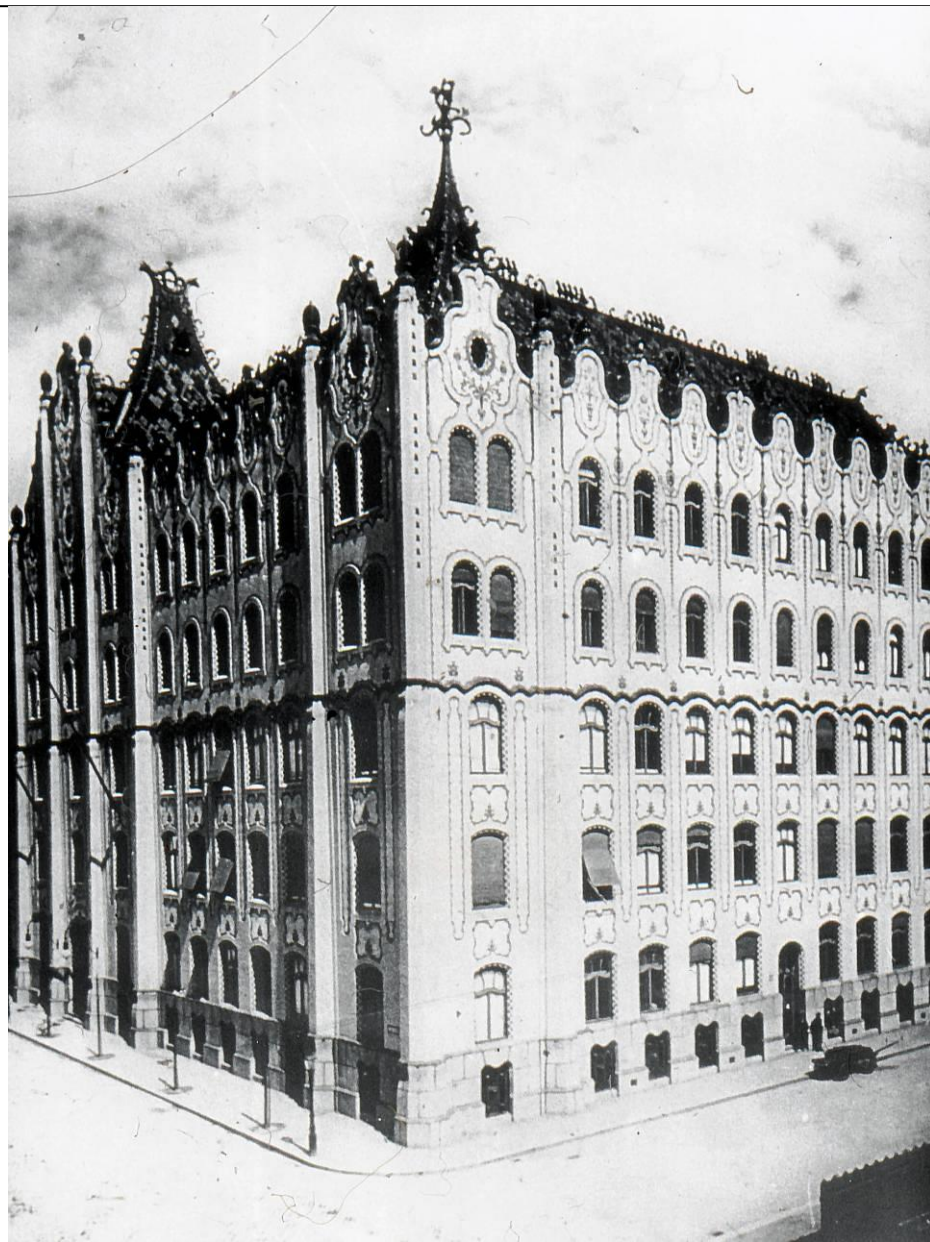
Szent István tér 1. Lipótvárosi Bazilika,
tervezők Hild József, Ybl Miklós, Kauser
József, fővállalkozó nem volt, szobrász:
Feszler Leó, Brestyánszky Béla, Mayer Ede,
Stóbl Alajos, Szamolovszky Ödön, Fadrusz
János, ifj Vastagh György Senyei Károly,
Damkó József, diszek: Schrödl Emil,
Marhenke Vilmos, Szabó Antal, Ney Simon
/1849-1906

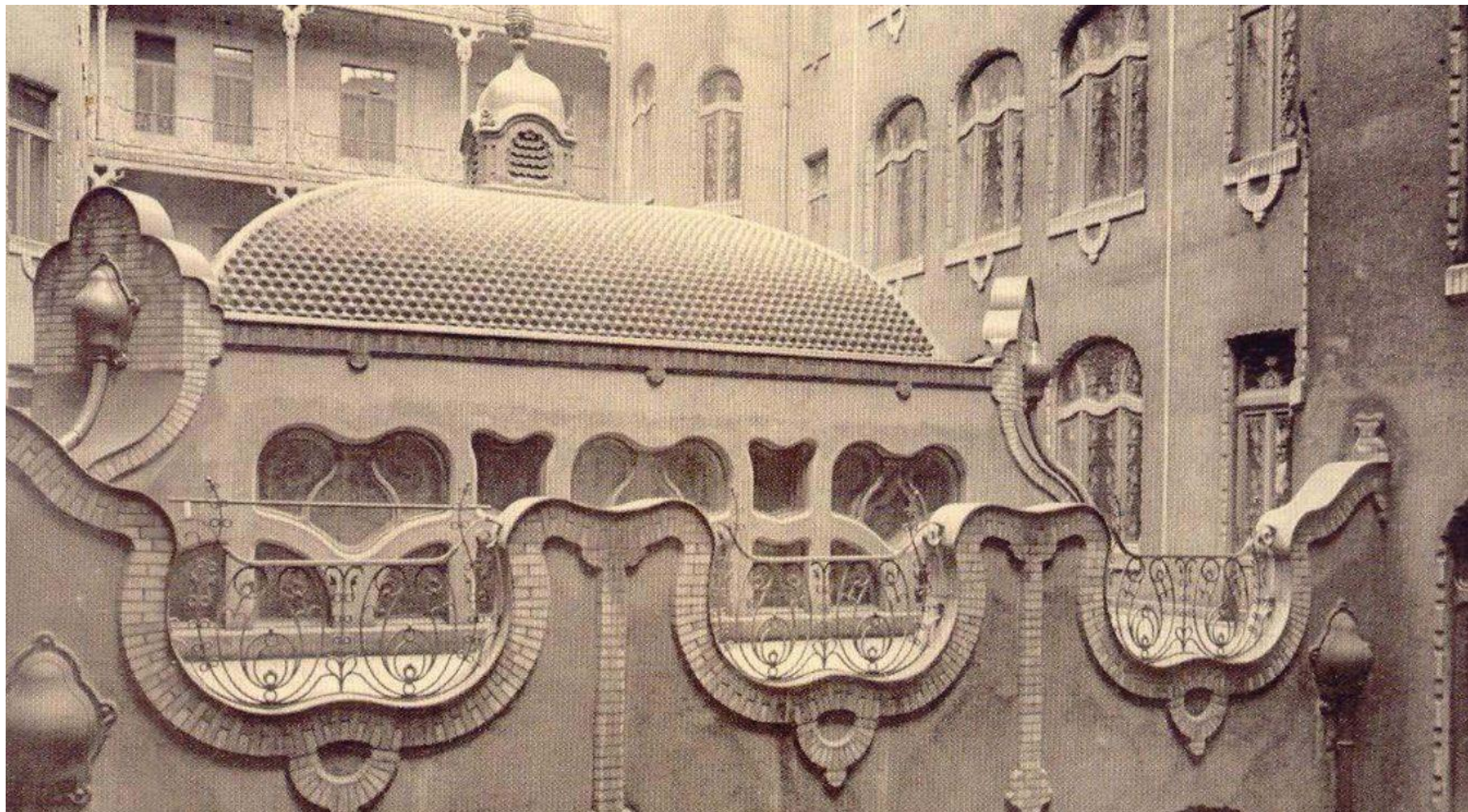
Szent István tér 1. Lipótvárosi Bazilika.

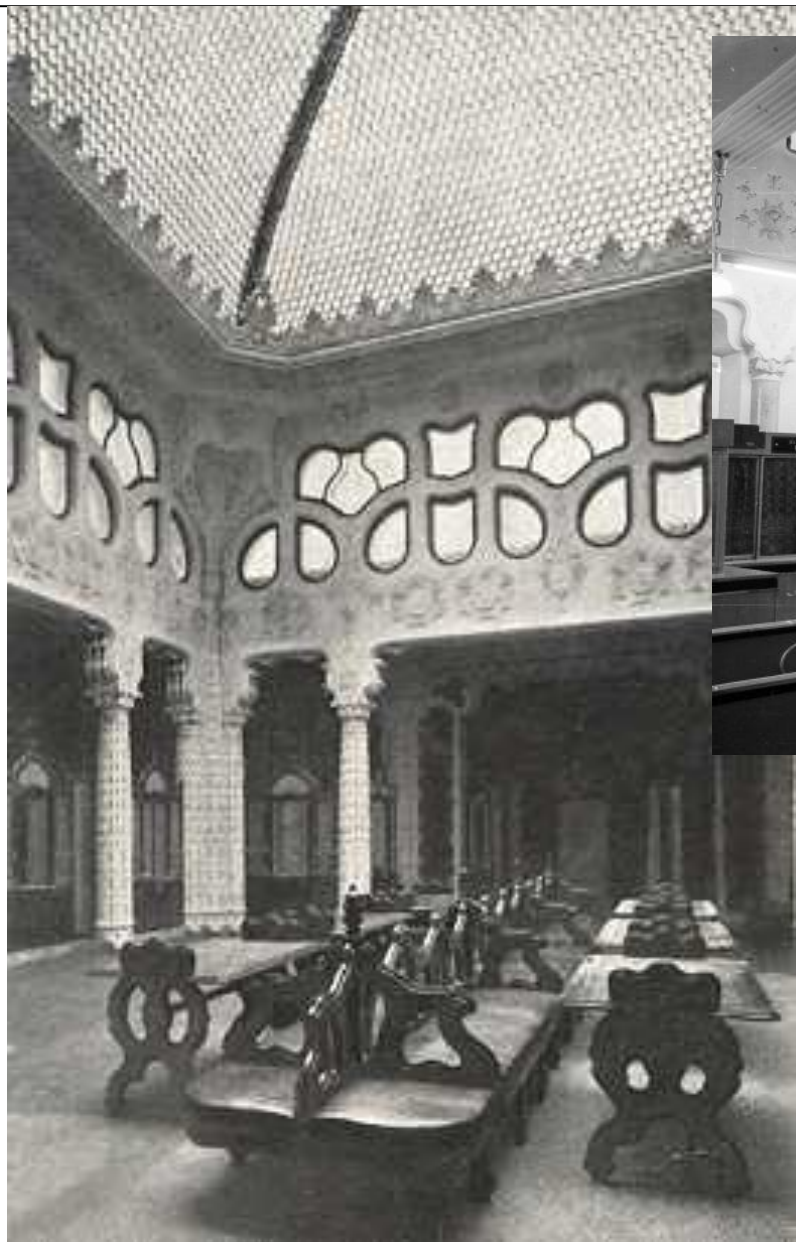
Szent István tér 1. Lipótvárosi Bazilika.

Hold u. 4. egykori Postatakarékpénztár,
építtető: Kereskedelemügyi
Minisztérium, tervező (pályázat és
módosított döntés után) Lechner Ödön,
kivitel: Pucher István /1900-1901

A Postatakarékpénztár eredeti hatszögletű üvegtéglából rakott kupolás fedése.

Az eredeti és a módosított fedésű pénztárcsarnok.
Építés után az eredeti ablaksort a csatlakozó földem magasabb helyzete miatt módosították. 1910 körül az eredeti kupolát a peremtartó hiánya miatt lebontották és egyszerűbbel helyettesítették. A pénztárcsarnok kupoláját 1938-ban újra cserélték és a csarnok nyolc oszlopát is eltávolították.

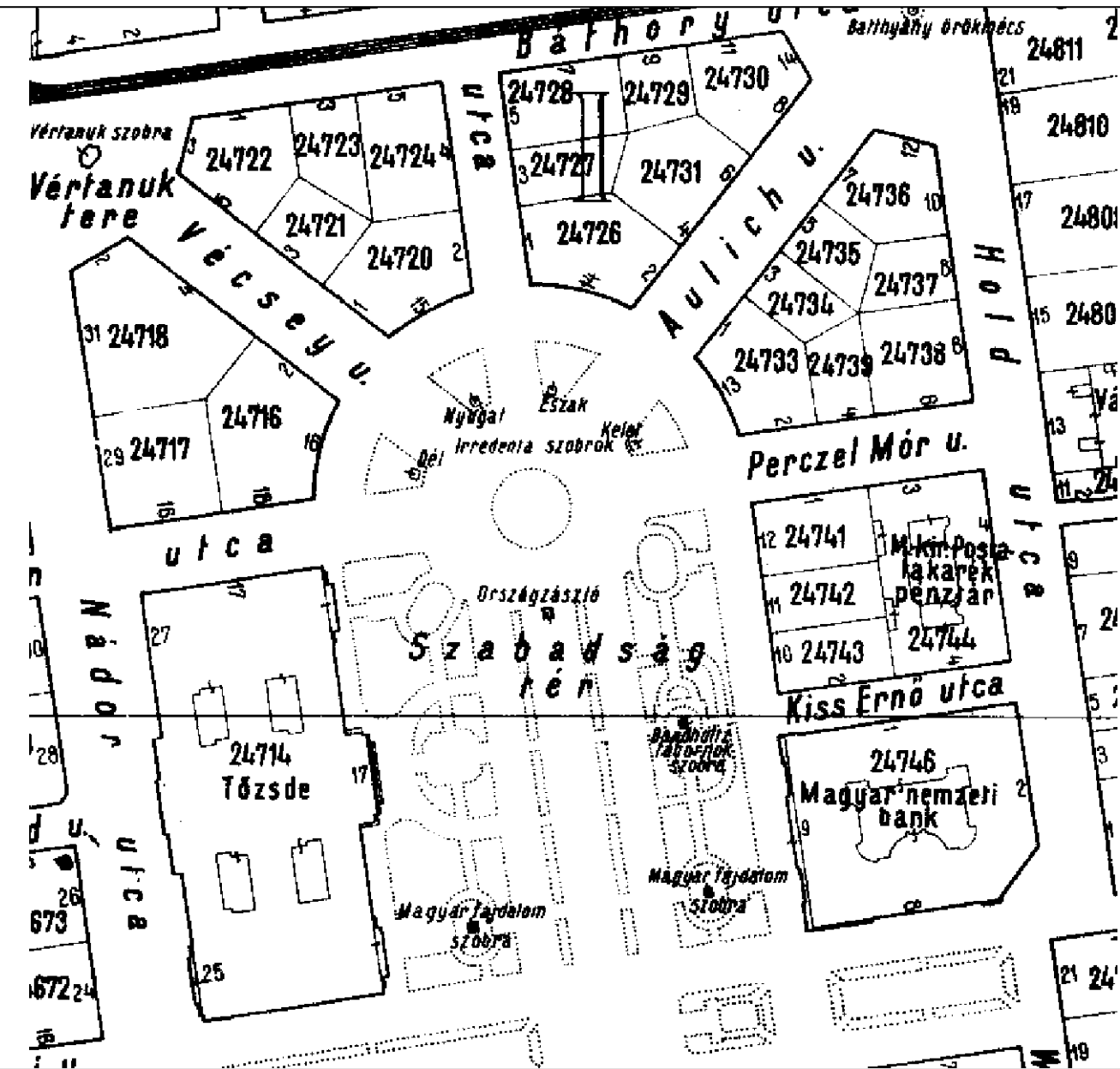
A Postatakarékpénztár eredeti belső tere.

Arany János u 24. egykori Wodianer-palota, építtető: Wodianer ?, építész: Szkalnitzky Antal és Koch Henrik, kivitel (építőmester): Pucher József /1876-1877. Lebontották 1945 után.

Arany János u 24. építtető: Kohó és Gépipari Minisztérium, tervező: Jutas Ágnes, kivitelező:
23. ÁÉV /1960

Szabadság tér, az irredenta szobrokkal, az Országzászlóval és a Magyar Fajdalom szobrával, 1937.

A térkép hibás; a Tőzsde előtt az Újépület Vértanúinak szobra állott.

(f.)

A Szabadság tér az irredenta szobrokkal.

1921-ben, Kertész K. Róbert kezdeményezése „irredenta” szobrok műköből, talapzatok terve Lechner Jenőtől. 1945 után mindet lebontották.

Észak – keresztre feszített Hungáriához simuló tót fiú és az őket védelmező kuruc vitéz, alkotó Kisfaludi Stróbl Zsigmond.

Dél – délvidéket jelképező svábleányt védelmező, magyar címeres-pajzsos kardos férfialak, alkotója Szentgyörgyi István.

Kelet – Erdély címerét szorongató jelképes alakot megszabadító Csaba vezér, alkotója Pásztor János.

Nyugat – nyugati megyéket jelképező, szent koronára boruló jelképes alak és a Hadúr fölé magasodó figurája, alkotója Sidló Ferenc.

(f.)

Szabadság tér .

1928-ban Ereklýés Országzászló, alkotó Füredi Richárd, talapzat Lechner Jenőttől. A talapzaton nagy magyar címer, oldalt Árpádok, Anjouk és Hunyadiak címere, valamint Urmánczy Nándor jelmondatai. Az építmény talapzata az ereklýeföld tartója volt, amelyet Nagy-Magyarország összes törvényhatóságainak, a Mohi-patak, a Csele-patak, az 1848-as csataterек, Kossuth és Petőfi szülőháza tulajának, valamint a galíciai és doberdói csatamezők temetőinek földjéből állítottak össze. A zászlórúd két oldalán a bronz turulmadarak alatt emléktáblákon lord Rothermere és Mussolini egy-egy kijelentése. A zászlórúd csúcsán az esküre emelt kéz Horthy Miklós kezének mintája után. A szobortalapzat hátuljára a „Magyar Hiszekegy” szövegét vésték bele.

Szabadság tér.

Magyar Fájdalom szobra, lord Rothermere ajándéka, Emile Guillaume alkotása, 1932.

1947-ben lebontották, tábláját összetörték, 1948-1967 között a Palatinus strandfürdő előtt „Napfürdőző nő szobra, 1973-ban felállították a balfi Gyógyfürdő parkjában.

Szabadság tér.

Újépület Vértanúinak emlékműve, alkotó
Dózsa Farkas András, 1934.

1940-ben a szobrot Kassa városának
ajándékozták, helyette bronz
emlékkelyhet helyeztek el.

Szabadság tér.

A Hála (a Nagy Sztálinnak) szobra,
alkotó Kisfaludi Stróbl Zsigmond , 1950.
1956-ban lebontották.

Szabadság tér 5-6. egykori Pénzügyi központ, tervező: Lauber László és Nyiri István, kivitelező: Havel Lipót, szobrász: Medgyessy Ferenc /1940

Osztrák-Magyar Bank, 1920-től Magyar Nemzeti Bank, tervező Alpár Ignác, kivitel: Picher István, szobrász: Senyei Károly, Markup Béla, Tóth István, Mayer Ede, Róna József, Maróti (Rintel) Géza /1902

Magyar Nemzeti Bank, lépcsőház és díszterem.

Szabadság tér 10, 11, 12. – 10: építtető: Kaniczi Ignác, 11: építtető: Ullmann Gyula. 12: építtető: Kereskedelmi Csarnok Rt., tervező: Kármán Aladár és Ullmann Gyula/1899

Szabadság tér 13. építtető: Sváb Imre, tervező: Gyalus László, kivitelező: Stobbe Adolf és Blacho Vilmos /1900

Szabadság tér 14, 15, 16.. – 14: építtető: Dungyerszky Lázár, tervező: Meinig Artúr, 15: építtető: Deutsch Antal, tervező: Schannen Ernő, 16: építtető: Adria biztosító Társ. Rt., tervező: Meinig Artúr /1900

Szabadság tér 17. Tőzsde. tervező: Alpár Ignác, kivitelező: Grünwald és Schiffer, szobrász: Langer Ignác /1900

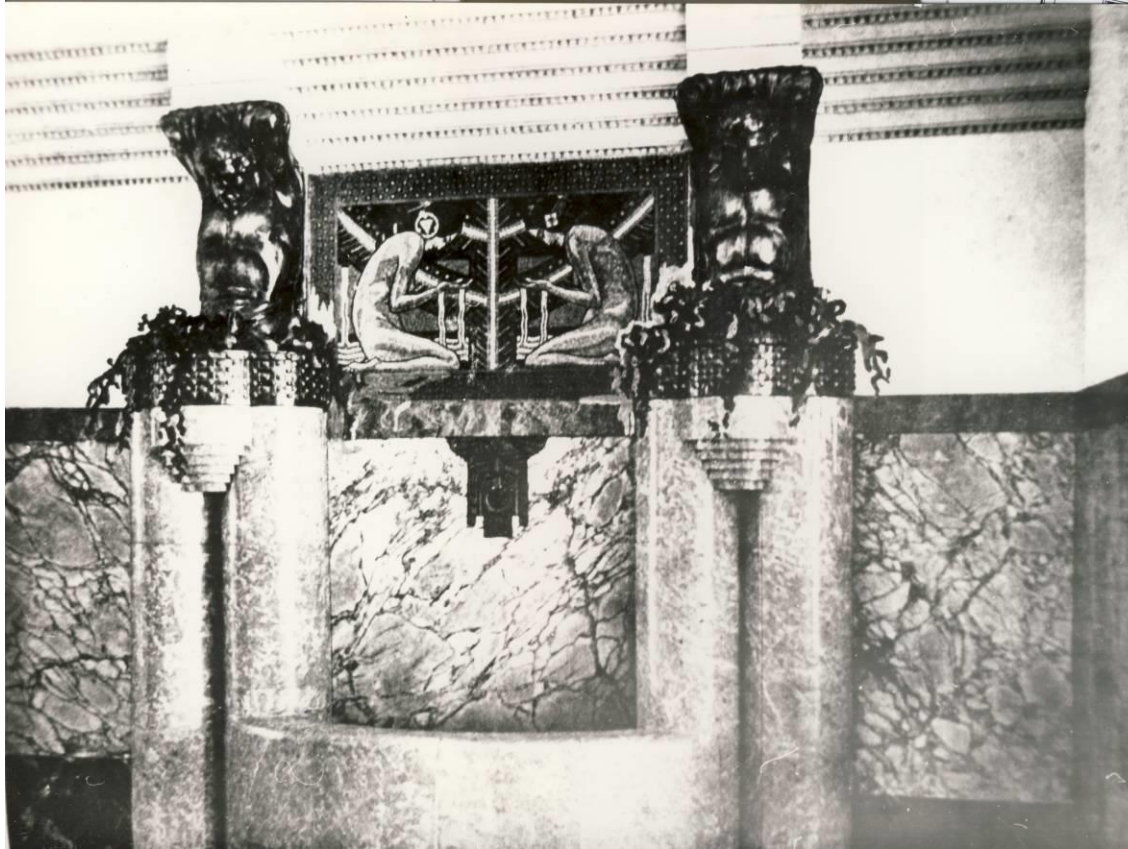
Kossuth Lajos tér, Parlament, építtető: magyar állam, 1880. évi LVIII. tc. és 1884. évi XIX. tc. után, tervező: Steindl Imre, kivitelező: Holzspach A., Hauszmann Sándor, szobrászok: Andrejka József, Bezerédy Gyula, Bresztyánszky Béla, Damkó József, Fleischl Róbert, Frank Kálmán, Füredi Richárd, Haraszi Hirsch József, Holló Barnabás, Jankovics Gyula, Kallós Ede, Keszler Adolf, Kiss György, Köllő Miklós, Lantay Lajos, Ligeti Miklós, Lórántffy Antal, Mayer Ede, Markup Béla, Mátray Lajos, Róna József, Strohoffer Béla, Szász Gyula, Tóth István, Vasadi Ferenc /1885-1902

Kossuth Lajos tér 4. Egykori Wellisch-ház, építtető és tervező: Wellisch Alfréd, kivitelező: Bloch és Holitscher, szobrász: Moiret Ödön, Ney Simon /1910. 1954-től az Építésügyi és aztán a Város és Községgazdálkodásügyi Minisztérium, 1973-tól 1990-ig az Építésügyi és Városfejlesztési Minisztérium székháza, közben és utána országgyűlési iroda.

Kossuth Lajos tér 4. Egykori Wellisch-ház, belső.

Kossuth Lajos tér 4. Egykori Wellisch-ház, belső.

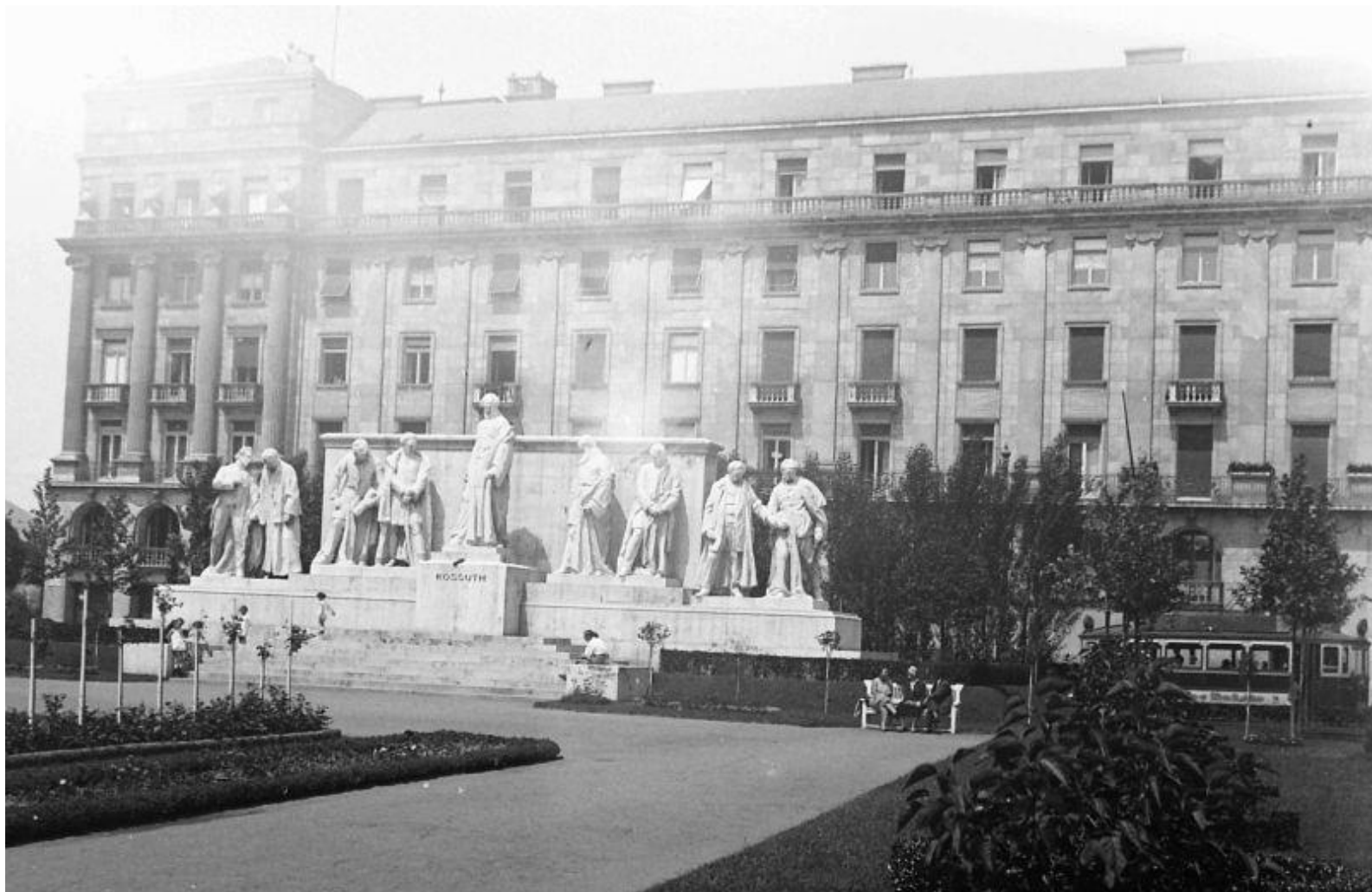
Kossuth Lajos tér 4. Egykori Wellisch-ház, egykori első emeleti (tulajdonosi) sarokfürdőszoba, 1973-tól átépítve az Építésügyi és Városfejlesztési miniszter szobája.

Kossuth Lajos tér 11. Építtető: Földművelésügyi Minisztérium, tervező: Bukovics Gyula, kivitelező: Wawra és Pfeiffer /1885

Kossuth Lajos tér 12. Egykor Kúria. Építtető: Igazságügyminisztérium, tervező: Hauszmann Alajos, kivitelező: Havel Lipót, szobrász: Senyei Károly, Strobl Alajos, Zala György, Fadrusz János, Róna József, Donáth Gyula, Damkó József, Füredi Rihárd, Apáti Abdt Sándor, Strohoffer Béla, Tóth István, Margó Ede, Szabó Antal /1895

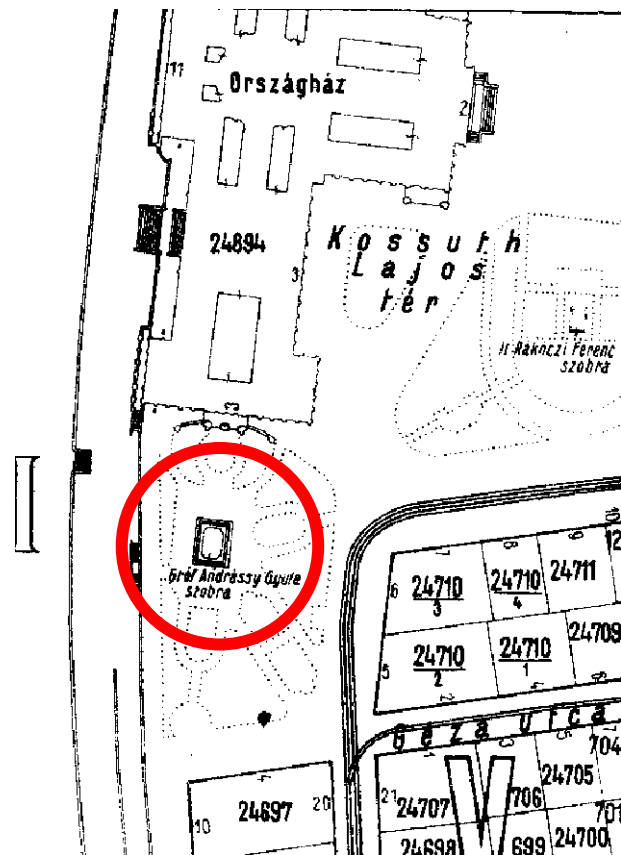
Kossuth Lajos tér 13. Építtető: Magyar Állami Kőszénbánya Rt. Nyugdíjintézete, tervező: Málnai Béla, kivitelező: Delmár Béla /1927. Előtérben a régi Kossuth-szoborcsoport.

Kossuth tér, régi Kossuth-szoborcsoport, alkotta több pályázat után, részben Kossuth Ferenc beavatkozásával Horvay János /1927. A szobor ruszkikai márvány, talapzata pizskeharaszi mésző, mellékalakjai az első magyar felelős minisztériumot ábrázolták, a hátoldalán a haza oltalmáért hozott áldozat jelképei. 1947 után kvalitási és felfogásbeli problémák miatt eltávolították. Szétfűrészelt alakjai Dombóvárra kerültek.

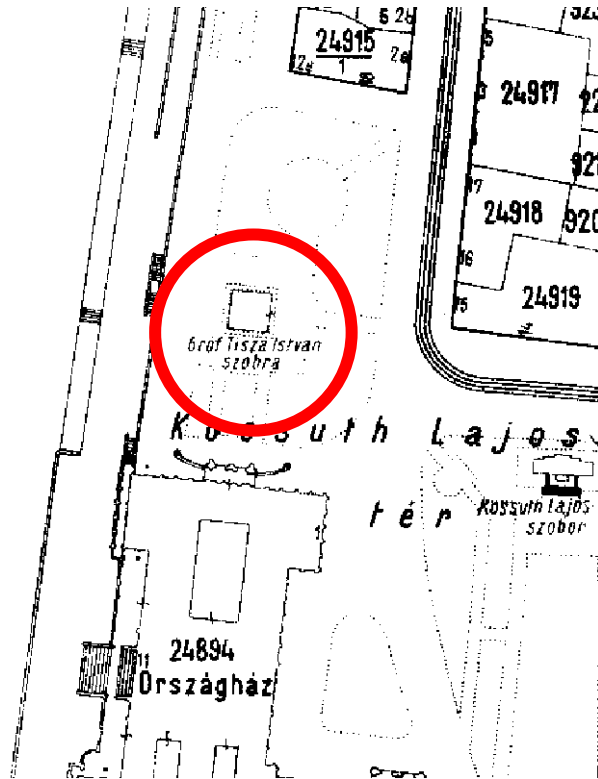

Kossuth tér, Kossuth emlékmű, alkotó Kisfaludi Stróbl Zsigmond, Ungvári Lajos és Kocsis András /1952
Eltávolították 2013-ban.

(f.)

Kossuth tér, Id. gróf Andrássy Gyula szobra, alkotta pályázat után Zala György, talapzat Foerk Ernőtől /1906. Oldalait a koronázási jelenetet és a berlini Kongresszust ábrázoló bronz domborművek díszítették (Anton Werner után). 1945-ben lebontották.

(f.)

Kossuth tér, gróf Tisza István emlékmű, a Bőség és az Áldozatkészség csoportjaival, alkotóik Zala György és Orbán Antal, talapzat Foerk Ernőtől/1934. Főalakját 1945-ben ledöntötték, az emlék többi részét 1948-ban távolították el, csoportjait másutt állították fel:

Felső kőoroszlán → Bp. XII. Tabáni temető, honvédemlék

Bőség → Esztergom, Munka, később Magvető

Áldozatkészség → Bp. II. Hűvösvölgyi úti laktanya, Búcsúzó katona

Alkotmány u. 25. Egykor Lipótvárosi Gimnázium, építető. Budapest szföv., tervező: Hauszmann Alajos, kivitel: Klenovits és Mittendorfer /1883-84.

Alkotmány u. 14., Markó u. 27. Fővárosi Bíróság, építtető: m. kir. Igazságügyminisztérium, tervező: . Hauszmann Alajos (és Jablonszky Ferenc), kivitelező: Pucher József, szobrász: Stróbl Alajos, festő: Feszty Árpád /1888

Alkotmány u. 14., Markó u. 27. Fővárosi Bíróság. Jobbra a Magyar Újságíró Egylet egykori bérháza, tervező: Quittner Zsigmond, kivitel: Kauser Gyula, szobrász: Oppenheimer Ignác /1889-1890, balra hátul Unitárius templom és bérház, tervező: Pecz Samu, kivitel Holzspach és fiai /1889-1890

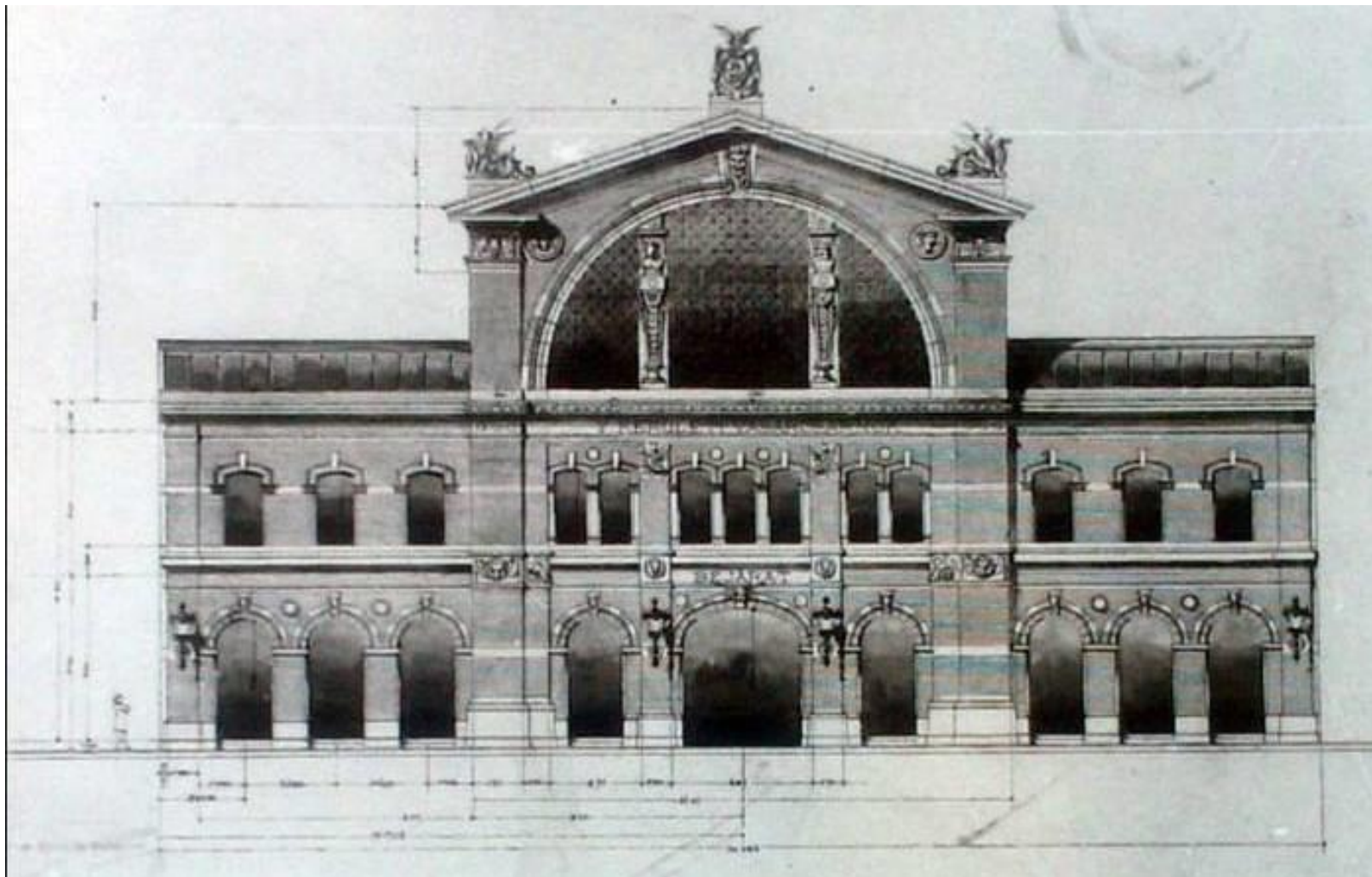

Alkotmány u. 25. Egykori Csillag-palota. Építtető: Csillag Béláné Geiger Flóra, tervező és kivitelező: Wellisch Sándor és Gyula /1898. Megmaradt díszes belsők, freskók talán Lotz Károlytól. Az 1950-es évektől titkos külügyminisztériumi vendégház.

Hold u. 18-20. . Német ref. egyh. templom-bérház, templom és iskola: tervező Victor von Bernhard, kivitel: Gottgeb Antal/1870, iskola bontása /1892

Új, a régi iskolához hasonló stílusú bérházak, tervezők Messner Arnold.(Alkotmány u., 1890), Mende Ágoston (Kálmán u. 1893), kivitel: Schumy Rezső /1891-93

Hold u. 13. Vásárcsarnok, építtető Budapest székesfőváros, tervező: Czigler Győző, kivitel: Sivirsky Antal /1894-96

Markó u. 19-25. Egykori Közp. Kir. Járásbíróság. Épült pályázat után, tervező: Jablonszky Ferenc, kivitelező: Holsten és Steiner, szobrász: Ney Simon és Lányi Dezső /1913-15 Középső traktusában nagy üvegtetejű emeletes átrium.

Arany János u 6. helyén, egykori Tüköry-ház, építtető: Tüköry Sándor, építész: Hauszmann Alajos, építőmester: Haliczky Béla, szobrász: Szandház testvérek / 1872-1873.
A második világháborúban súlyosan megsérül, utána lebontották.

Podmaniczky tér helyén, egykori Vilmos császár út 26. Elpusztult 1945-ben.

Markó utca 22-24., Önkéntes Mentőegylet székháza, tervező: Quittner Zsigmond, kivitel: Pichler és Brezina, szobrász: Verán József /1889

Széchenyi István kezdeményezésére 1838-ban alakult meg a Pesti Hengermalom Társaság. A malom 1841-től működött. A malmot Hild József tervezte és építette; a nádorról József Hengermalomnak nevezték el. A malomhoz gépműhelyt és vasöntödét is építettek. A malom 1850-ben, az öntöde 1851-ben égett le. 1867-ben új malmot építettek, amelyet 1911-ben bontottak le.

A Hengermalom helyszíne, a mai Balassi Bálint, Stollár Béla, Falk Miksa, Balaton utcák közötti területen. (Balra Bp. 1908, jobbra Halácsy 1872.)